

MNIEMANIE (624) *sb n*

mniemanie (354), **mnimanie** (270); mniemanie *MurzHist*, *MurzNT*, *DiarDop* (3), *KrowObr* (2), *OrzList*, *RejPosWiecz*², *RejPosWiecz*³ (6), *BiałKat*, *HistLan* (4), *WujJud*, *WujJudConf* (9), *BudBib*, *Strum*, *PapPran*, *KochPs*, *StrykKron* (5), *KochPieś* (2), *PapUp*, *ActReg* (4), *Calep* (9), *GrochKal*, *KochCz*, *GrabowSet*, *OrzJan* (4), *SarnStat* (6), *PowodPr*, *CiekPotr*, *CzahTr* (3), *GosłCast*, *PaxLiz*, *KlonWor*; mnimanie *RejPs* (2), *RejJóz* (4), *LibLeg*, *KromRozm I*, *BielKom*, *RejWiz* (7), *Leop*, *RejZwierc* (5), *LeovPrzep* (4), *RejPos* (34), *GrzegŚm*, *RejPosRozpr*, *MycPrz*, *RejPosWstaw* (5), *ModrzBaz* (57), *Calag*, *ReszPrz*, *ReszHoz*, *WisznTr*, *ArtKanc*, *KochWr*, *LatHar*; mniemanie : mnimanie *RejKup* (4:4), *Diar* (3:6), *GliczKsiqż* (1:10), *LubPs* (2:14), *BibRadz* (5:8), *BielKron* (1:13), *GrzegRóżn* (1:3), *KwiatKsiqż* (9:1), *Mqcz* (119:8), *RejAp* (2:2), *GórnDworz* (11:35), *KuczbKat* (3:2), *RejZwierc* (1:6), *CzechRozm* (59:7), *SkarŻyw* (15:1), *CzechEp* (14:8), *CzechEpPORz* (1:2), *NiemObr* (9:1), *Phil* (1:1), *WujNT* (11:2), *SkarKaz* (3:1), *SkarKazSej* (3:3).

-e- (352), -ę- (2).

-e- (121), -é- (16); -é- *KochCz*, *GosłCast*; -e- : -é- *Mqcz* (114:5), *KochPieś* (1:1), *OrzJan* (1:3), *SarnStat* (1:5); a jasne, w końcowym e wahania.

sg *N* mniemanié (113); -é (2) *OrzJan*, *SarnStat*, też *Calep*, -e (1) *BiałKat*, -(e) (109). ◇ *G* mniemanią (186), mniemani(e) (1); mniemanią : mniemani(e) *SkarŻyw* (3:1; s. 312); ~ -ą (171), -a (1), -(a)- (14); -ą : -a *SkarŻyw* (2:1). ◇ *D* mniemaniu (25). ◇ *A* mniemanié (169); -é (6), -(e) (163). ◇ *I* mniemaniem (22), mniemanim (8); -em *MurzNT*, *RejWiz*, *BibRadz* (2), *Mqcz*, *GórnDworz* (3), *RejPos* (3), *RejZwierc* (2), *WujJudConf* (2), *ModrzBaz* (2), *SkarKaz* (2), *CzahTr*; -im *GliczKsiqż*, *KrowObr*, *KwiatKsiqż* (2), *CzechRozm* (2), *SkarŻyw*; -em : -im *CzechEp* (2:1); ~ -em (1), -(e)m (21). ◇ *L* mniemaniu (70). ◇ *pl N* mniemanią (13). ◇ *G* mniemąń (1). ◇ *A* mniemanią (15); -ą (14), -(a) (1). ◇ *I* mniemąńmi (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. Przypuszczenie, domysł, przekonanie, sąd, pogląd; opinio *Mqcz*, *Calag*, *Calep*, *Cn*; arbitratus *Mqcz*, *Calep*; existimatio, iudicium, sententia *Mqcz*, *Cn*; docimasia, imaginatio, mens, suspicio *Mqcz*; phantasia *Calep*; opinatio, sensus *Cn* (455) : Tam Laſka y ſmilowanie [Boga] Przewyſſa kazde mnimanie. *RejKup* k3v; *KwiatKsiqż* L3v; Arbitratus, Mniemanie/ Widzenie/ Oſądzenie. *Mqcz* 14a; Opiniosus, Który nic zá pewne nie dżierży. Mniemania tilko pełen yeſt. *Mqcz* 265d; Sententia, Zdanie/ widzenie/ mniemanie/ otworzenie vmysłu ſwego. *Mqcz* 382d, 14a, 82c, 111a [2 r.], 117d, 158c (23); Iż tych dwu ięzikow pięknoſć/ ná mnimaniu ſtoi *GórnDworz* F7v, G5v, Ff5; *BiałKat* 273v; vchoway nas Boże takiego niepobożnego mniemania *KuczbKat* 15; *RejZwierc* 137v; *WujJudConf* 103, 185, 229; *CzechRozm* A4, 20, 21, 37, 42 (12); *ModrzBaz* 62v; *Calag* 346b; obaczy/ iż fię Papieżnicy w tym mniemaniu nie oſtoią *NiemObr* 175, 163; Haeresis – Mniemanie iakie ſobie kto wibierze, ſecta, wiara bądź zła abo dobrą. *Calep* 470b, [733]a, 798a; *OrzJan* 22; Z czego ich nie tylko nie wywioldł Pan Chriſtus/ ále owſzem to mniemanie potwierdził tymi ſłowoy *WujNT* 350, 519; *SarnStat* 283, 328.

mniemanie czego (3): iuż wątpienie ktore przychodzi o bytnoſci cieieleſney/ łączno też vgodzić/ gdy będzie odrzucone mniemanie cieieleſnego iedzenia ciiała *WujJudConf* 255v; iedno wſtawicżne Interregná/ trwogi/ woyny/ y mniemania woien/ ktore iednak vbogi lud o prawdę niſzczą *PowodPr*

24; CYGANY zdawná ludzie dziwnie rozumieią [...] Drudzy twierdzą żeby to *Cicones* być mieli/ Bo *Cicones* z Cygány/ nie dáleko chodzą: Więc ich ná to mniemánie przezwifká vvodzą. *KlonWor* 6.

mniemanie około czego (1): *Varia circa haec opinio est, Rozmayite fą około tego mniemánia. Mqcz* 54b.

mniemanie o kim, o czym (39): y nyeyefth [wojewoda móldawski], the⁸⁰ mnymanya o Czefarzv Tvreczkyem abi tho myal nad przimyerze kthore ye⁸⁰ Kro. m. Íznym ma vczynycz. *LibLeg* 11/181v; *RejKup* g3v; *GliczKsiąż* L6; *DiarDop* 117; iż fie nic zemnie nie dzyeie z żadnego vgonku/ áni z żądliwości iákyego o fobyie nyepotrzednego mnimánia. *RejZwierz* A2v; O dułzy rozmáite mnimánie. *BielKron* 127v *marg*, 138; *GrzegRóżn* N; *KwiatKsiąż* D2v; *Mqcz* 176c; *RejAp* BB8v; poki wdy iefť o niey to mnimánie/ iżby miała być cudną/ lepiej iey podobno nie vkázowác *GórnDworz* V5v, Ee3v, Ee5, Ee5v; *RejPos* 200v, 201, 310 *marg*, 327 *marg*; Wiele iefť mniemánia o tym Sákrámencye álbo wyeczery Páńfkiey? *RejPosWiecz*³ 97 *marg*, 97, 99; *WujJudConf* 6; *RejPosWstaw* 143v; *BudBib Eccli* 3/25; *CzechRozm* 160v, 161v, 164v; á kto raz ítráci mnimánie o íwobodnem á prawdziwem zdánia íwego wyrzeczeniu [*amissa opinione sententiae libere et vere dicendae*]/ ten/ chocia by też chciał/ niemoże nic pożytku náuką íwá ludzkiemu narodowi vczynić. *ModrzBaz* 61v, 9v, 12, 26, 29; *SkarŻyw* 538; *CzechEp* 253; *PapUp* G; Stąd dziwne/ Pánie/ mniemánie o tobie/ W mym íercu roście *GrabowSet* F3v; *SarnStat* 64 [2 r.].

mniemanie czyje o kim, o czym (15): Yáko tedy chwalem Aríftotelefowe mniemánye o óżenyenyu *GliczKsiąż* P3, P2v; *BibRadz* I 148c *marg*; Mniemánie Papieskie y Luterskie o cíele Chriřtuřowym z chlebá vczynionym *CzechRozm* 263 *marg*, **v, **2; *StryjKron* 110; *CzechEp* 202, 364; Herodowe y ludu póřpolitego mniemánie o Pánu. *WujNT* 228, 45, 57, 67, 144, 152.

mniemanie czyje [w tym: pron poss (110), ai poss (35), G sb i pron (31)] (176): *RejPs* 43v; Kaźde ludźkie mniemanie/ żawždy opak řadzy *RejJóz* B2; *RejKup* r4v, f3v; *KromRozm* I H; *Diar* 88; ále nas náłze mniemánie omyla *BielKom nlb* 3; *GliczKsiąż* H3, M4, P2v, Qv; *LubPs* B6, G3v, L3, V4, aa4, bb6v *marg*, ee2; *KrowObr* 20; *RejWiz* 117v; *BibRadz* *4 [2 r.], *4v, I 64c *marg*; ROzterku tego ktory fie dzyał w Niemcech (iákom przed tym piřał) nikt ínfzy nie był przyczyną więtfřą/ iedno káznodzieie nie vmiętni/ ktorzy fie ná řwoie mniemánie řadzą *BielKron* 202, 200, 292v; *GrzegRóżn* G4v; yź takowi ludzie wiele o fobie trzymayá/ á podług mniemania Fláccufa/ bywayą na przećiw řwym napominawcám ořtrzi *KwiatKsiąż* C2, L3; *Arbitrium iudicis*, To yeť mniemánie řędziego. *Mqcz* 14a; *Non possum investigare mentem authoris*, Nie mogę wyrozumieć mniemánia skládáczewego. *Mqcz* 216b; *Scholam explicare*, Skolę to yeť mniemánie nieyákiey řekty wyłózić. *Mqcz* 371d, 74b, 86b, c, 121d, 152c (32); *LeovPrzep* a3; *RejAp* 14, 43v, 104v; y niemoże być nieřmieřzno/ kiedy widzimy że nas ořzukało náłze mniemánie. *GórnDworz* Q5; iuź fie nie náchylay/ iuź fie nie vnoř zá mniemánem ludzkim/ iedno ták wierř/ iż to iedyne řwięthe Bořtwo/ w tey troiákořci miánowáne *RejPos* 150v, C4v, 4v, 89v, 115v (11); *RejPosWiecz*² 90; *HistLan ktv*, C2; *RejZwierc* 146; *WujJud* 36; *WujJudConf* 104, 206; *MycPrz* I B; á ty mi rzecz przećiwną mniemániu moiemu powiedałř. *CzechRozm* 182, 18, 20v, 69, 73v, 87 (22); takieřci řpráwiedliwoř y nieřpráwiedliwoř [!]/ nie w mniemániu ludzi [*hominum opinionibus*]/ ále w przyrodzeniu rzeczy należą *ModrzBaz* 2, 61v, 62v; *SkarŻyw* 243; Zbytnie mniemánia Látopiřřcow. *StryjKron* 275 *marg*, 1, 76; *CzechEp* 223, 253, 265,

355 [2 r.], 421; *CzechEpPOrz* **v, 6v; *NiemObr* 74, 105, 139, 140, 174; *KochPieś* 53; *Calep* 88a, [718]a [2. r.]; *KochCz* A4v; *WujNT Rom* 14/5; *SkarKazSej* 661b, 691. Cf »w mniemaniu błędzić«, »za swym iść mniemanim«, »na swe mniemanie [kogo] obrocić«, »popuścić precz swego mniemania«, »pociągać na swe mniemanie«, »przywalać na [czyje] mniemanie«, »unieść się w mniemaniu swoim«, »wstąpić na [czyje] mniemanie«, »swe mniemanie wywodzić«, »zwyciężyć [czyje] mniemanie«.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść [w tym z zapowiednikami i odpowiednikami: to (28), takie (1), że (10), iż (5), aby (5), jakoby (3), żeby (4), iżby (2), by (1)] (33): *LibLeg* 11/181v; *RejKup* g3v; około czego to mniemany poştánowyem/ że nyemal lepyey fie drugyemu ożenić/ niż fie ná kápłáníthwo fwyęćić. *GliczKsiąż* O4v, K2v; *RejZwierz* 18v; A thym fię drogá temu mniemaniu zágrodzi Iżby trzy Boştwa álbo náture być miały *GrzegRóżn* N2, Ov; In his Locis opinio est Caesarem, Ná tym mniemanie yeft/ że Cefarz ná tych mieyfcách yeft. *Mącz* 265c, 334b; *GórnDworz* V5v, Hh7v; *RejPosRozpr* c3v; *RejPosWstaw* [143³]; iż to ieft poştpolite wielu vczonych ludzi przez Anniufá pomamionych mniemanie żeby obádwá Ewanieliftowie iedną rzecz piáfć mieli. *CzechRozm* 150, 149v, 160; *ModrzBaz* 7v, 13v, 31, 31v, 44v (14); *SkarŻyw* 242; *CzechEp* *2; *ActReg* 125, 128.

I sg w funkcji okolicznika sposobu: »mniemaniem« (4): *WujJudConf* 230; A iáko íam Chryftus nieobłudnie ieft ípráwiedliwy/ nie mniemaniem íamym: ták y nas tákimi czyni *SkarKaz* 349a.

~ *W przeciwstawieniach:* »pogotowiu, prawdziwie ... mniemaniem« (2): Numerato malim quam existimatione, Wolałbych pogotowiu/ niżli mniemaniem. *Mącz* 253c; dla których prawdziwie/ á nie mniemaniem íamy^m [Bóg] ípráwiedliwy ieft. *SkarKaz* 349a. ~

I sg w funkcji równoważnika zdania wtrąconego: »mniemaniem [czyim]« (2): mimo wfzyftki cuda które czynił/ niegodnem go [Chrystusa] aby był Mefzjałzem rozumieli iakoto (ich mniemaniem) żarłoka i pjanicę i wrzeczy rofkolźnieiřzého niř íán *MurzNT* 48v; *CzahTr* G4v.

W połączeniach szeregowych (8): *KrowObr* 55; Secta, Sektá/ błedliwa nauká [...] máyąca ofobliwe mniemanie/ náukę y wiárę w wielu rzeczách. *Mącz* 384d, 382d; *RejPos* 229v; *KuczbKat* 10; iż nic v íiebie nie ma Papięstwo pewnego/ [...] nic ftátecznego/ pewne^{go} y zgodnego: oprócz mniemania domyřłow/ ínow/ plotek/ baiek ktore w íobie dná nie máią *CzechEp* 252, 5, 261 *marg.*

W przeciwstawieniach: »mniemanie ... wiedzenie (2), dowód, prawda, rozum, świadectwo, wiara« (7): Bowiem kto fie mniemaniem nie rozumem rzádzi/ Báwiąc fie podobyeńftwy/ ten pewnie zábłádzi. *RejWiz* 112v; Wykládcze byli Rábiná y Rábálá Żydowie vczeni á chytry/ więcey piřząc wykláđ łów z mniemania niż z wiedzenia álbo prawdy. *BielKron* 159v, 335v; A iuř fie nie ćwicz mniemaniem ludzkim áni bieğłością fwiátá tego/ iedno fie ćwicz rozumem/ cnotą/ boiáźnią Bożą *RejZwierz* 146; Ná co teř/ iako y ná ono/ dowodu y fwiádecťwá niemářz: ále tylko mniemanie ludzi niektorych *CzechRozm* 262; Ale nie bęđzie to wiárá/ ále głupie iákies/ y nie chriřtyáńskie mniemanie *NiemObr* 89.

W charakterystycznych połączeniach: mniemanie ludzkie (3), nowe, prawdziwe, rozmaíte, rozne; mniemaniem uwiedzieni; mniemanie upada, utwierdza się; mniemanie podeprzeć, potwierdzić, przedsiębrać; spuszczać się na mniemanie.

Przysłowie: Quot homines tot sententiae, Yle ludzi tile mniemania. *Mącz* 344c.

Fraza: »mnimanie trwa« (1): Tákžec też rownie y w nas tho mnimánie trwa y trwác będzie aż do fkończenia fwiátá. *RejPos* 313v.

Zwroty: »w mnimaniu błdzić; na mnimaniu, w mnimaniu (o)mylić (a. omylać) się« [*w tym: czyim* (10)] [*szyk zmienny*] (1;7:4): Iáko fie zli w fwym mnimániu omyláią. *LubPs* Q2 *marg*; Bo ácz nas ták nieprzyiaciel lekce fobie fádzi/ Ale mam rzec iźci pewnie w fwym mnimániu błdzi *LubPs* gg5, Q2; *RejWiz* 97; *Mącz* 176c, 265c; *GórnDworz* L4; Iedno fie wždy ftrzeż omylić w tym hárdim mniemániu *HistLan* A2; *RejPosWstaw* 44; tedydyfmy [*lege: tedybyfmy*]/ fie bárzo ná mniemániu fwym omylili: y dáremnaby była robotá náfzá. *CzechRozm* 212, 72v, 134v.

»być [*jakiego*] mniemania, w [*jakim*] mniemaniu« [*szyk zmienny*] (39:3): *LibLeg* 11/181v; *DiarDop* 117; Mánichei odłzczepieńcy byli tego mnimánia/ iź iedná iest dułzá ktora fwe części ciádom rozdawa. *BielKron* 127v; *LeovPrzep* b2v; Favere sententiae alicuius, Być w tym rownego mniemánia/ s niém trzymać Przifstaw ná yego rzec. *Mącz* 120a; Sceptici [...] Wąpiący którzy fą tego mniemánia że nie może nic być pewnego od ludzi náleziono *Mącz* 334b, 265c [2 r.], 370d, 374c, 382d, 383b (12); *GórnDworz* V7; *RejPos* 201; *RejPosWstaw* [143³]; *CzechRozm* 160 [2 r.]; Iákoby tego mnimánia byli [*putaverint*]/ że więcey máią być ważone rzeczy docześne/ niż zdrowie ludzkie *ModrzBaz* 78, 7v, 13v, 26, 31, 31v (13); A to wśytko dla tego w tym mniemániu byli/ áby ono pímo wyłożyć mogli *SkarŻyw* 242, 455; *CzechEp* 308; *NiemObr* 68; *ActReg* 125, 128; *Phil* G4; Tegoż mnimánia był y Hyppolitus/ od Epiphániufzá Kápláná Cároгородzkiego wípomniány *LatHar* 510.

»mnimanie dawać [*komu o kim*]« (1): A ty tákie mnimánie dawafz nam o tobie. Ze czwartego [*Boga*] wyznáwafz *GrzegRóżn* N.

»za swym iść mniemanim« (1): áby kto nie rzekł/ żeby to grzech był/ wrzeczách wolnych zá fwym iść mniemánim *SkarŻyw* 538.

»mieć, uczynić mniemanie« = *sentire* *Mącz* [*szyk zmienny*] (5:2): A gdzyes ona twoia pani Czos miał oniey to mnimanie. By iuż y wniebie rządzyła *RejKup* g3v; Ten vczyłnł mnimánie/ áby Krolem władał. *RejZwierz* 18v; *Mącz* 382d; gdyż ma káždy Biłkup z wolności y z mocy fwey włafne mnimánie/ iákoby od infzego fádzon być nie mógł *RejPosRozpr* c3v; *BudBib Eccli* 3/25; *SkarŻyw* 461; *PaprUp* G.

»na swe mnimanie [*kogo*] obrocić« (1): Ozyánder Andrzey tego czáfu theż do Prufkiego Kfiążęcia przyfthał/ y ná fwe mnimánie go obrocił *BielKron* 235v.

»odmienić [*czyje*] mniemanie, odstępować od [*czyjego*] mniemania« [*szyk zmienny*] (2:2): *RejWiz* 118v; tęż łatwie fwoye mniemania odmieniąy [*młodzieniaszkowie*] *KwiatKsiąż* C3; *Digitum nusquam a sententia*, Y ná yednym pálcu nie odstępować od fwego mniemánia. *Mącz* 88d; *CzechRozm* 78v.

»osłabiec na swym mnimaniu, popuścić precz swego mniemania; wystąpić z mnimania swego, ze swego mniemania ustąpić; z mniemania swego się wywieść« = *desistere*, a. *decedere de sententia* *Mącz* (1:1;1:1:1): *Desistere sententia* [...] osłabiec ná fwym mniemániu. *Mącz* 396d, 44a, 396d; Iuż fie nędzniku obácz á wyftąp y s thego omylnego mnimánia fwego *RejPos* 324v; Niechayżec do tego miáftá fám fobie doiedzie/ Tám s tego mniemánia fwego fnádnie fie wywiedzie. *HistLan* ktv.

»przeciągać (a. przeciągnąć) na swe mniemanie« [*szyk zmienny*] (2): In sua^m trahere sententiam, Ná fwe mniemánie przeciągąć. *Mącz* 460d, 462a.

»ku mniemaniu przystępować« (1): Eorum magis sententiae sum, qua etc. S tymi więcej dźierzę albo ku tym [!] mniemaniu rączy przyłtępuę *Mqcz* 383a.

»przywieść (a. przywodzić, a. zawieść) w mniemanie, na mniemanie; w mniemanie wprawić; mniemanie [w kogo] wpoić« [w tym: złe mniemanie (5)] = *ad opinionem dirigere Mqcz* [szyk zmienny] (8;2;1): A yłczies taky Serop pył Czo czie wzle mniemanie wprawył *RejKup* q3, o3; *GrzegRóżn* Ov; Inferere novas opiniones et evellere insitas, Nowe mniemanie w kogo vpoyić á łtäre wykorzenić *Mqcz* 265c, 350c; iákoby nędznego człowieká przywiedli w złą łprawę/ w zły á w łwowlolny żywot/ w dziwne błędy/ w dziwne mniemania *RejPos* 115v; *CzechRozm* 137, 148, 222, 222v; *CzechEp* 202.

»przywalać na [czyje] mniemanie« (1): Subscribo [...] Metaph. Dźierzę wespółk s kim/ przizwalam ná czyie mniemanie. *Mqcz* 375d.

»przy mniemaniu (swym) trwać, stać, (z)ostać (a. zostawać); trwać w mniemaniu; trzymać się swego mniemania; mniemanie [o kim] trzymać« = *manere in sententia, stare suo iudicio Mqcz; obstinare Calep; in suo sensu abundare Vulg* [szyk zmienny] (1;3;6;4;1;1): nie stoimy przy mniemaniu swym tak upornie, żebyśmy za lepszą nauką odstępić swego nie mieli *Diar* 88; Miedzy rozny mniemaniem kthore o nim ludzie trzymáli/ poznai iest od łwych zwolennikow. *BibRadz* Mar 8 arg; Manere in sententia Philosophorum, Przi mniemaniu mądrych ludzi zołtawać. *Mqcz* 207a; Perstare in sententia, Trzimać łie łwego mniemania. *Mqcz* 419a, 74b, 176c, 383c, 390b, 396d, 417b, 418a; *RejPosWiecz*³ 98; *Calep* [718]a [2 r.]; *WujNT* Rom 14/5; *SkarKazSej* 661b.

»unieść się w mniemaniu swoim« (3): Y vniefli łie byli niebożatká w mniemaniu łwoim/ iż łie im to wedła rozumu á przyrodzenia zdála rzecz niepodobna/ áby kiedy ciało miało z martwych włtác. *RejPos* 229v, 3, 316v.

»wpadać (a. wpaść), wdawać się, włudzić się w mniemanie« (4;1;1): Nychayże thedy rodzicy nye wdawáyá łie wtho mniemanye/ áby nye było dobrze wten čás dzyatki łwe dác ná náukę *GliczKsiqż* K2v; Libenter irripere in opinionem gratiae alicuius, Rad łie włudzić w to mniemanie do ludzi że nań kto łaskaw yełt. *Mqcz* 352b, 180b, 243b, 484d; że drudzy náłłáduiác ich/ znou zásię wpadáli/ w ono mniemanie Nełtoryułowe *NiemObr* 140.

»[kogo] w mniemanie wprawić o sobie« (1): á korzeń tego dwoigá złego/ iny nie iest/ iedno kłam tych ludzi/ ktorzy pány w tho mniemanie o łobie wpráwuia *Górndworz* Ee3v.

»wstąpić na [czyje] mniemanie« (1): In sententiam alterius transire, Włtápić ná czyię rzecz albo mniemanie. *Mqcz* 105d.

»wywodzić (a. uwieść) z [jakiego] mniemania, od mniemania [kogo] odwodzić; wybić z myśli jakie mniemanie; z mniemania zepchnąć« [szyk zmienny] (3;1;2;1): *RejKup* r6; prołżęcię opuść ten vpor/ wybij zmysli twyi takowé mniemanie *MurzHist* F; *BibRadz* I 64c; De sententia detrudere, Z mniemania albo przedłię wzięcia zepchnąć. *Mqcz* 466d; Ano Pan od łákiego mniemania ząwždy nas miłościwie odwodzi *RejPos* 313v, 168; iákobyś im też ty odpowiedał: á onych z tego ich mniemania złego wywodził. *CzechRozm* 69.

»swe mniemanie wywodzić« (2): *CzechRozm* 134v; Boby łák nigdy nie był koniec łwarow/ dyłputáciy y piłania (gdy káždy łwe mniemanie chce wywodzić y zdobić piłmem y łłowem Bożym) *WujNT* 460.

»wziąć [o kim] mniemanie« (1): Zą czym poddani wzięli by o nim tho pewne mniemanie *GórnDworz* Hh7v.

»zwyciężyć [czyje] mniemanie« (1): Vincere alicuius opinionem, [...] Zwyciężyć czyje mniemanie/ Albo nádzieję. *Mącz* 265c.

Wyrażenia: »błędne, (o)błędliwe mniemanie« [szyk 4:1] (3;2): *RejWiz* 112v; iż sie Pan Inądnie też obroći do niego/ á obiátni á oświeci wnet ono błędne mniemanie iego. *RejAp* 14; *RejPos* 89v; áby ią łzczyrze á wiernie poznawłzy/ łtale przy niey zołtawáli/ odłóżywłzy ná łtronę włzytki błędliwe mniemania dowćipu człowieczeńłkiego. *RejPosWiecz*² 90; *CzechRozm* 162.

»fałszywe (a. fałszne) mniemanie« [szyk 6:1] (7): Abowimći nic nyemáłz gorłłego nád te/ ktorzy gdy ledwo obyecádlá zákusili/ fáłłfywe o łobie mniemanie w vmyenyu wzyęli. *GliczKsiąż* L6; gdyż z wiela dowodow á nawięcey z piłm iegoż łáme⁸⁰ to ich fałełzne mniemanie pokázać łię może *BibRadz* *4v; *KwiatKsiąż* F2; *Mącz* 502a; *GórnDworz* N2, Ee5v; *CzechEp* 5.

»gorne mniemanie« (1): Zás z iąwłzy z bogáctw łudzi bogátych gorne mniemanie [*divitiis existimatione*]/ z narodu łłácheckiego nádętość y wyłoką myłł [!]/ z moznieyłzych pyche/ porównáią łię zwierzchni y zacni z niłłłzemi *ModrzBaz* 19.

»obłudne mniemanie« (1): Bych czę v wiodł z obłudnego Mniemania/ ktoręc vrołło I zlecł było barzo połło *RejKup* r6.

»omylne mniemanie« [szyk 7:3] (10): Stára łię iákoby im wybił z myłli omylne ich mniemanie *BibRadz* I 64c; *GrzegRóżn* Ov; *RejAp* 43v; *RejPos* 55, 248 *marg*, 310 *marg*, 310v, 324v; ktorzych łercá omylnem mniemaniem [*falsis opinionibus*] nápoione/ łácono łię do rzeczy nieprzyłtoynnych á łłzkodliwych náłłłonią *ModrzBaz* 17v; *ArtKanc* R20.

»pospolite mniemanie« = *fama* *Mącz* [szyk 10:2] (12): Paradoxon, Co yełł przeciwkó mniemaniu połpolitému/ Co ołobliwego/ Nowego á rzadkiego yełł. *Mącz* 95b, 117b, 504c; *LeovPrzep* F2v; ábowiem tho połpolite mniemanie ku kthoremu wdy człowiek łtołować łie mułł/ przyda nieczo powagi Połłłkiey rzeczy. *GórnDworz* F5; *CzechRozm* 73v, 149v; *CzechEp* 253. Cf »nad pospolite mniemanie«, »wedle pospolitego mniemania«.

»powszechnie mniemanie« (1): bo włdy podobna mu łie rzecz nie widzi/ áby to tákie powłłzechnie mniemanie/ nie miáło być ná iákim pewnym gruncie záláđzone. *GórnDworz* D4v.

»rozmyłł mniemania [czyjego]« (1): Ktorzy łie też vdáli byli zą wymyłłem łwoim/ á zą rozmyłłem mniemania łwego *RejPos* 229v.

»szalone mniemanie [czyje]« (2): O włáłnie á włáłnie ten włłzechmogácy Pan tu wyłóżyć raczył to łłalone mniemanie náłze *RejPos* 342, 342 *marg*.

»mniemanim uwiedziony« (1): ktorzy też tymże mniemánim y z inłłzymi mnogimi będąc vwiedzieni/ ták o IEzufe łynu Bożym trzymáli *CzechRozm* 157v.

»mniemanie wielkie o łobie« [szyk 1:1] (2): Abowiem z wiela błędow/ ktore dzilłeyłłzych czálów widzimy w pániech/ te łą naiwięłłłze/ nieumieięłłność/ á mniemanie wielkie o łobie *GórnDworz* Ee3v, Ee5.

»złółciwe mniemanie [czyje]« (1): A to było ząwłdy ich złółciwe mniemánye *LubPs* L3.

Zestawienie: »fałszywe mniemanie« = *urojenie* (1): Phantasma, Duch/ pokuś/ fałszywe mniemanie/ wskazanie albo widzenie/ tak na yáwie yáko y we łnie. *Mqcz* 297a.

Szeregi: »mniemanie i baśni« (1): ku ząbieżeniu Kąpernáýłkiemu mniemaniu/ y báłniam Antichriłtowym/ to ielzczę przydał *CzechRozm* 266.

»mniemanie abo błąd« (2): Pirwłze mniemanie ábo błąd/ włzczął łie ielzczę zą cząfu Pána Kryłtułá/ przy kázaniu iego. *RejPosWiecz*³ 97, 97.

»mniemanie a (albo, i, to jest) domysł (a. domyslenie)« [szyk 2:2] (4): Ktołz to ielth co thák wiche domyfly á mniemania [sententias; wyroki *WujBib*] mowami niewyuczonemi? *Leop Iob* 38/2; Praesumpta opinio, Przed tym obaczone/ olięgnione rozumem mniemanie/ to yełt domyslenie że tak miało być. *Mqcz* 433a; *GrzegŚm* 51; *WujJudConf* 104.

»mniemanie i mowy« (1): iákíe o nim [św. Józefie] mniemanie y mowy miedzy ludźmi bywały. *CzechRozm* 160v.

»mniemanie a, i nauka« [szyk 1:1] (2): *KromRozm* I H; Peripatetici, Philofofophowie á mędracy którzy Ariłtotelisowey nauki á mniemania náśładowáli *Mqcz* 291c.

»mniemanie i niedowcip« (1): áby nas w tym rátowáli/ nie więcej przedłię biorąc iákíego inákłżego mniemania/ y nie dowcipu łwego nád pożytek Kościoła Bożego *BibRadz* *5.

»mniemanie abo obłędliwość« (1): którym [złym ludziom] łię niepodobác/ á mniemaniu ich ábo ráczey obłędliwości [opinionique eorum ac potius errori mentis]/ słowy y vczyńkami przeciwić łię/ nic inłżego ielł/ iedno zą łkutečną sławą iść. *ModrzBaz* 62v.

»opiniye i mniemanie« (1): Lepimus zálię ieden pokątny kácerzyk/ chcąc łię do tych opiniy y mniemania przyłtołowác/ powiáda/ iż Pan Chryłtus łkoro vmárł/ mąk wiecznego piekielnego potępienia vkulztał *ReszPrz* 83.

»mniemania i powieści« (1): A iżes mi iuż dołyc wedle potrzeby/ o Iezufie Chriłtufie z łobą rozmawiali/ y rozmáite mniemania y powieści o nim żydowłkie fałżywymy być obaczyli *CzechRozm* 164v.

»mniemania a rozsądy« (1): Varia sunt iudicia hominum de hac, Rozmáyte łą mniemania á rozłądy ludzkie o tey rzeczi albo rozmáicie o tym dierzą. *Mqcz* 176c.

»mniemanie i (a, abo) rozum(ek)« [szyk 3:1] (4): Ariłtipus rzecł łwą s powyesci onego oycá łtołuye/ y wedle nyego onę czyni/ á nye według łwego mniemánya ábo rozumu. *GliczKsiqż* M4; *KrowObr* 20; *BibRadz* *4; talia sunt vulgi sensa, Tak połpółłtwo o tim dierzý/ áłbo ten yełt rozum á mniemanie połpółłtwá. *Mqcz* 382d.

»mniemanie a sentencyja« [szyk 1:1] (2): *KwiatKsiqż* L3; Sententiam suam literis credere, Mniemanie [!] á sentencią łwoyę piłmem okázác/ áłbo połwiádczić. *Mqcz* 67d.

»mniemanie a widzenie« (1): Sententiam alicuius inspicere, Weyźrzyć w mniemanie á w widzenie cziye to yełt vwázić. *Mqcz* 406a.

»mniemanie i wykłady« (1): zączym łie wiele obcego mniemania y wykładow ná łanowe piłanie námnożyło było *CzechRozm* 25.

»mniemanie a wymysł« (1): iżby połłte mniemánye á wymyłł ludzki v nas mieyłcá nye myłł/ á zwłáłzczą około chwały Bożey *LubPs* aa4.

»mniemanie i (abo) (wy)rozumienie« [szyk 1:1] (2): w wtorey części mielifmy tyle ile może być okazano wyrozumienia ábo mniemánia o wieczery Pánfkiey *RejPosWiecz*³ 99; *SkarKazSej* 691a.

»mniemania i wywody« (1): rozmaíte fą ludzi vczonych o tym mniemánia y wywody *StryjKron* 110.

»mnimanie i zagadanie« (1): Niech to teraz idzie ná ftronę/ co fie tknie mnimánia y zagadánia żydowfkie⁸⁰ *CzechRozm* 87.

»zdanie, mnimanie« (1): Iezli zdánia mnimánia fswemu folguiemy/ Przypadkom fie wfzelákim w tym nie przypátrzymy. *MycPrz* I B.

Wyrażenia przyimkowe: »bez mnimania« (1): Abowiem to iest pan ná vpelnieyfły wewfłytkich fprawach iego/ á powieć iego bez wfłego inego mnimánia ftáteczna *RejPs* 25v.

»nad mnimanie« = *contra expectationem, praeter spem* *Mqcz* [w tym: czyje (18)] (27): *LubPs* O6, bb2v, hh6; *TEn* Cefarz gdy iego fyn vbogyey niewiećie/ Koniem fyná rozráził/ biegaíac po mieście. Wydał go iey zá gárdło/ nád wfzytko mnimánia *RejZwierz* lv; *BibRadz* I 42a marg; *BielKron* 382v; *Mqcz* 64a, 257d, 265d [2 r.], 276d, 319c (8); *Górndworz* R3v; *RejPosWstaw* [41²]; *KochPs* 176; wielki y nád mniemánia/ pochop/ w duchowieńftwie brála corká ich. *SkarŻyw* 13, 150; *WisznTr* 4; *GrochKal* 27; *OrzJan* 10, 98.

~ Wyrażenie: »nad pospolite mniemanie« (1): Paradoxum, Latine inopinatum, Nád mniemánia rzadki to co yest nád pośpolite mniemánia/ widzenie y rozum ludzki. *Mqcz* 276d.

Szeregi: »nad mniemanie i nad nadzieję« (1): [*Jan Tarnowski*] nád mniemánia y nád nádzieię wáfzę/ częfto wiele dokázował. *OrzJan* 66.

»nad pomysł a mnimanie« (1): Otoż iáko w trefnych powieściach/ gdy kto czo/ nád pomył/ á mnimánia ludzkie wyrzecze/ thák tu/ gdy fie co komu nád nádzieię stánia/ hneth fie temu ludzie fmieię *Górndworz* S3v.

»z przygody i nad mniemanie« (1): Iefli z przygody y nad mniemánia kto vmrze/ iáko iefli z drzewá fpádnia/ ábo vtonia *SarnStat* 603. ~

»w me mniemanie« (1): zakon twoy moy Pánie/ Ieftci mnie záwždy vprzeyme moje rozmyflánia/ Przez ktorego fnadź bych zginął w me profte mniemánia. *LubPs* bb3.

»w mniemaniu« [w tym: czym (4)] (5): A nie tylko bychmy w mnimánia fwym ginać mieli/ ále owfzem [...] z wierną prózbą položywłzy w nim mocną wiare y vfánia fwoie/ iż tu nas miłościwie wyzwolić raczy *LubPs* Z5v; *RejWiz* 111; in eam sententiam plurima leges apud Platonem, Ná ten xtałt/ ná ten fpofób/ álbo w tym mniemánia wiele naydziez u Plátóna. *Mqcz* 383a; iż on [*Bóg*] ku dziwnym fprawam fwoim/ profte á bárzo niłkie rzeczy w mnimánia ludzkim záwždy obierać raczył *RejPos* 305, 4v.

»wedle (a. według, a. podług, a. wedla) mniemania« [w tym: czyjego (32)] (33): Mowi wedle mnimánia przeciwnikow fwoich. *BibRadz* I 100d marg, I 93a marg; pánná Márya mátká Páná Iezufá s ciálem álbo s fwiátem ráczyła fie rozłaczyć/ według niektorych Doktorow mnimánia miałá wieku fwoiego lat lx. *BielKron* 141v; y mamy im [*dzieciom*] częftokróć dopuřczać y žeby podług fwego mnimania fie trzimáli *KwiatKsiąz* F, C2, F2v; *Mqcz* 179d; Ale gdyż tym obżyrcom á pijanicom ták fie bárzo podobáią mieyfca pífmá fwiętego/ ktoremi iákoby fie zálecać miało/ według ich mnimánia/

niepomierne wżywáníe winá *RejPosWstaw* 44; *CzechRozm* 19v, 21, 37, 53v, 54v (9); *CzechEp* 15, 44, 242; (iákoż [św. Piotr] iuż wedle Papiefskie^{go} mniemánia/ kilkánaście lat przedtym/ tám mieszkáć miał) *NiemObr* 51; *WujNT* 193, 331, 560; *GosłCast* 4.

~ *Wyrażenia*: »wedle obłędliwego mniemania« (2): A gdzieby przeżłé świádectwo/ Tys nápoczętku etc. ktoreś ty przywiódł/ flúżyć miáło fynowi Bożemu/ wedle obłędliwego mnogich mniemánia *CzechRozm* 36v, 141.

»wedle pospolitego mniemania« [*szyk 2:1*] (3): Bo Iozeffow oćiec był Iákob/ á Máryey był Heli/ ktorego też wedle mniemánia pośpolitego Ioakimem zwano. *CzechRozm* 153v, 120v, 121.

Szeregi: »wedle mniemania i dumy« (1): w ktorey fą trzy imioná/ ábo názwiśká/ oycá/ fyná/ ducha [...] ducha ktory nie pochodzi/ ále tám tylko/ *imaginatione*, wedle mniemánia y dumy ludzkiey/ ieft w Bogu. *CzechEp* 223.

»wedle mniimania i rozumienia« (1): kthorzy zwykli iá gánić więcey s thąd co od drugich niemádrich flýfzą/ niżeli wedle dobrego mniimánia y rozumienia *LeovPrzep* b.

»wedle mniemania albo wymysłu« (1): ále też niehcę ábyś moie piśáníe wedle twego mniemánia álbo wymyśłu/ álbo z vporu/ ále z Piśmá Bożego á z niepochybnego dowodu ftrófował álbo próbował. *WujJud* 36. ~

»z mniimania [*czyjego*]« (1): Gdyż oto y tá święta páni Elżbietá/ ták iáko thu Ewányeliśtá piśze/ iż nie z mniimánia fwego/ ále Duchem świętym będąc nápełnioná/ wyznawa iá tu być błogofławioną *RejPos* 304.

»za mniemaniem [*jakim*]« (3): *WujJudConf* 6v; wiele fię ich porywa czynić tákową krzywdę/ zá tem mniimáníem [*accedunt opinione*]/ że wfzytko ich ieft co dżierzą ich poddáni. *ModrzBaz* 47v.

~ *Szereg*: »za złým rozmysłem a za złým mniimaniem« (1): iż muśi [*Bóg*] wedle obietnic fwoich káżdego tákiego puśćić zá złým rozmysłem á zá złým mniimáníem ie^{go}/ áż do zginienia ie^{go}. *RejPos* 262. ~

W przen (1) : iż prze tę mární fpráwę/ á prze tho márne vniefienie á mniimáníe ferczá fwoiego/ maľz fobie ftráćić thák zacne á powážne mieyľce *RejPos* 201.

2. *Opinia, powszechné przekonanie o kimś; opinio Mącz, Modrz; existimatio Modrz, Calep; doxa Mącz* (133) : *Opinio*, *Mniemáníe*/ *Domniemawáníe*/ *Pośpolitá sławá*. *Mącz* 265c, 93b, 95b; *GórnDworz* Fv; y ty y ia bez mniimánia nie będziemy. O mnie rzeká że pochlebił brátu/ á tobie rzeká żeś ftronie winien zoľtał. *RejZwierc* 55v.

mniemanie u kogo (18): że takowe trawienie czasu i nieľaskę i złé mniimanie u WKM czyni *Diar* 65, 75, 76; *GórnDworz* Mm3; *ModrzBaz* 6v, 72, 74v; á oni ľami śiebie dymámi páľą: cżći próżney fwey/ y mniemáníe v ludzi/ á niepożytku zbáwiennego prośtych owiec Bożych fľukáiąc. *SkarŻyw* 312; gdy kto fławę fobie y mniimáníe w pośpolśtwá iednáiąc/ zá ich nierozmysľnym y niepożytecznym rozumiením idźie *SkarKazSej* 661b. Cf *mniemanie o kim u kogo*, »być [*u kogo*] w [*jakim*] mniemaniu«.

mniemanie o kim, o czym (34): *Diar* 64; Niech to dáľeko od nas oddali Pán Bog M. Cefárzu ábychmy pośpoľu tákiego mniemánia o fobie fľuch puśćić mieli do Krolá Poľskiego *BielKron* [332²]v; Hic de vobis malam opinionem animo imbibit, Ten o was nie może dobrze dżierzeć. Albo tego fíe mniemánia o was nápiľ. *Mącz* 265c, 493c; áby fíe fťárał pilnie/ żeby iego przyiazd / dobra o nim

flawá/ y mniemánie vprzedziło *Górndworz* M6, D4, M6v; *ModrzBaz* 36, 62v, 118; *SkarKaz* 278b. Cf *mniemanie o kim u kogo, czyje o kim, o czym*, »mniemanie [o kim] brać«, »[jakiego] mniemania [o kim] być«, »dobre mniemanie sobie sprawić«, »złe o sobie mniemanie zostawować«, »fałszywe mniemanie [o kim]«.

mniemanie o kim u kogo (3): *ModrzBaz* 99, 118; [św. Jan] y zacnym o sobie v ludzi mniemánien/ Chrístuś/ iáko się z pośláńcow Ierozolimśkich mowy pokázuie/ vprzedził *CzechEp* 305.

mniemanie czyje [= kto mniema] [w tym: ai poss (15), G sb i pron (3)] (18): *Górndworz* N2v; [Bóg] widząc ony pyłzne pośtawy onych/ co dufáli w sobie y w godnościach swoich/ á vprzedzáli się do onych mieisc powyśzeńśzych/ nádstáwiáiąc się w mniemániu świátá tego [...] nie mógł tego záćirpieć *RejPos* 224. Cf *mniemanie czyje o kim, o czym*, »ludzkie mniemanie«.

mniemanie czyje [= o kim] [w tym: pron poss (3), G pron (1)] (4): *KuczbKat* 335; A on też nędznik áby y flawę/ y wdzięczność/ y zdrowie wždy iáko táko záchował śprawuiąc się rozumem á boiáźnią Bożą/ tákże ku czci swoiey y ku dobremu mniemániu śwemu. *RejZwierc* 4v; *ModrzBaz* 60; Znać że ná ón czas nie w długich obiádách/ áni w cudzoziemśkim pićiu szczęścia álbo mniemánia śwego ludzie pokládáli/ ále rychléy w trzézwości/ á w mierze *KochWr* 28.

mniemanie czyje o kim, o czym (6): Ano dośtoyność prawdziwa iest/ zacne ludzkie o tákich cnotách/ y zacnych vczynkách mniemánie [*hominum existimatio*]. *ModrzBaz* 39v; Ale podobno Therfytēs/ niebędzie miał nizacz táiemnego ludzkiego o sobie mniemánia *ModrzBaz* 40, 40 [2 r.], 43, 57.

Ze zdaniem przydawkowym [w tym: które (4), aby (1), żeby (1)] (6): gdy się to przed WKM odkryje, że dalibog i mniemanie to, które byś o nas WKM niedobre prze to miał, odmienić się u WKM ku dobremu RP może *Diar* 65; abyśmy i u WKM i u IchM Panow Rad Koronnych i wszytych wobec ludzi nie byli w tym mniemaniu, abyśmy czego się albo upornie albo bez potrzeby na IchM Panow Duchownych dopraszali u WKM *DiarDop* 104; *Górndworz* M6, M7v, M8v, N7.

W połączeniach szeregowych (5): *RejZwierc* 124; Ale zásię też nierowno śprośnieyśza/ dobrodzieyństwo iákże wziąć od kogo/ á cnotę/ flawę/ y dobre mniemánie zá nie záprzedać *RejZwierc* 37v, 114; A iżby sobie tym więtfze záwołanie/ moc/ flawę/ y mniemánie ziednał/ vmyślił odnowić *Krolestwo Ruśkie StryjKron* 330; *Calep* 389b.

Zwroty: »mniemanie [o kim] brać, wziąć« [szyk zmienny] (1:3): Táki wiele może tho mniemánie/ które dwor o kim zá początkiem/ á znákem łáki/ ábo niełáki páńfkiey/ weźmie. *Górndworz* M6, M8v; Lecz on złego o nim mniemánia żadną miarą brać niechćiał *SkarŻyw* 107; *ActReg* 128.

»być dobrego mniemania, mieć dobre mniemanie« (1:2): á iżby się s tymi rádniey wdawał/ którzy są zacni/ wzięci/ y dobrego mniemánia v ludzi *Górndworz* M3, D4, D5.

»[jakiego] mniemania [o kim] być, [jakie] mniemanie [o kim, o czym] mieć« [szyk zmienny] (1:6): *Diar* 65; Zydowie o tym Moizéfzu rozmaitego mniemania są. *BielKron* 46; *Górndworz* M7v, X; *ModrzBaz* 39v; *SkarŻyw* 243; iż v krolá y v innych/ dobre⁸⁰ mniemánia o cności swey mieć nie mogą/ gdy co cnotliwego z naymu czynią. *SkarKazSej* 670b.

»być [u kogo] w [jakim] mniemaniu« [szyk zmienny] (6): *Diar* 37; *DiarDop* 104; nyech się nye kwápi ná byłą głowę/ ktoraby płcią álbo brwyámi dobrze ftálá/ ale coby była cnotliwa/ ftáteczna/ á v ludzi w dobrem mniemániu. *GliczKsiąż* B8; *RejZwierc* 53v; Abowiem rádá Achithofelowá ná ten

czas była w takiey powadze/ iáko by fie kto Bogá pytać miał/ á w takowym mnińmániu była/ ták v Dawidá iáko też y v Abíálomá. *BibRadz* 2.Reg 16/23, *Matth* 6/2.

»o mnińmánie dbać, starać się; mnińmánie (u)czynić; naby(wa)ć mnińmánia« [szyk zmienny] (1:1;3;2): A ták dworzánin náłz/ ftáráiąc fie o dobre mnińmánie/ tych wśzytkich íprońności zániecha *GórnDworz* N2v, I4v, N2; *PaprPan* A3v; Mamy tedy wśtydowi folgować/ mnińmánie dobre o íobie czynić [*existimationi consulendum*] *ModrzBaz* 51, 58v; *SkarKazSej* 694a.

»mieć [kogo] w złym mnińmániu« (1): A zówżdy y ty złe ludzi myáł we złym mnińmány *LubPs* bb4v.

»w mnińmánie nietrefne [kogo] podawać; wprowić, wwieść we złe mnińmánie« [szyk zmienny] (1;1:1): wpráwíłz tym obyczáyem íwá sławę/ y dziewki twoyey żywot we złe mnińmánie. *Mącz* 480c, 265c; A kto tákowe ludzi wzgárdza/ kto ie w mnińmánie nietrefne podáie/ kto im powinney vcźćiwości nie wyrządza/ *proditor patriae merito existimandus Phil* I4.

»przyść, wniść we złe mnińmánie« = *cadere, a. venire in suspicionem, in dubium venire* *Mącz* [szyk zmienny] (6:1): *Cadere in suspicionem alicuius*, We złe mnińmánie/ álbo podeźrzenie do kogo przyść. *Mącz* 29a, 404a, 406d, 480c; y pilniey prześtrzezał tego/ áby prze iego przyczynę/ białągłowá we złe mnińmánie nie przyśłá. *GórnDworz* Cc7, X5, Bb6v.

»dobre mnińmánie [komu] przywrocić, wyniść ze złego mnińmánia« (1:1): *Dissolutis criminibus [...]* niewinność íwá okazawśzy/ wśłzedśzy ze wśzego złego mnińmánia. *Mącz* 401a; áby poboźnym ono dobre mnińmánie ktore ym było z ich krzywdá v ludzi náruśzone/ zász w iáwnym wśzech ludzi zebrániu y łádzie przywrocone było. *KuczbKat* 60.

»w(e) (złe) mnińmánie [kogo, co] przywieść (a. przywodzić)« (7): *GórnDworz* Aa3v, Bb4v; á wśzytko ná źle wśkládáiąc/ ábo iáwnie íromocą/ ábo íeśli niemogą/ we złe mnińmánie przywodzą [*in sinistram suspicionem adducunt*]. *ModrzBaz* 56v; áby tá chytrość ízátáńłka/ ktorá íię píśmo ś. we złe v ludzi mnińmánie przywodzi/ tym dośtáteczniey moglá być poznána y odrzucona *CzechEp* 109, 88, 343; Ktorzy y was w mnińmánie tákowe przywodzą/ Niewinnie czym pocźćiwey wáśzey ławie ízkodzą. *CzahTr* F2.

»dobre mnińmánie o sobie sprawić« (1): Przedíę dobre mnińmánie wśzem o íobie ípráwíł. *HistLan* E3.

»(s-, u)tracić dobre mnińmánie« (3): Tráćíłz ławę/ mnińmánie/ dobre mienie/ miárę/ Y nie równá z drugimi/ iuż małz ná wśzem wiarę. *RejZwierz* 124; á íeśli íię zá rázem nie pomíłzczą/ zá to v íiebie máią/ że sławę y dobre mnińmánie vtráćili [*fama et existimatione sua actum putent*]. *ModrzBaz* 60v, 118.

»(u)czynić [komu] mnińmánie« [szyk zmienny] (2): *GórnDworz* Cc8; íż od zachodu y wśchodu zacnemi pofełśty vczczony Krol y pan wáłz/ wielką wam v pośtronnych powagę y mnińmánie czyni. *SkarKazSej* 667a.

»dobrego mnińmánia [komu], dobremu mnińmániu [czyjemu] uwłaczać« (1:1): Są niektorzi/ co nic nieumieią íedno dobrej sławy á dobrego mnińmánia ludziám [*existimatione hominum*] wśłáczáć *ModrzBaz* 13; że ludzie wśłokiego ítanu/ á ná iákim wielkim vrzędzie pośádzeni/ wśęcey íię

obruźać/ gdy by obaczyli/ áno ich dobre^{mu} mnińmáníu [*sua existimatione*] kto co włacza *ModrzBaz* 73.

»złe o sobie mniemanie zostawować; w złym mnińmáníu zostać« (1:1): Iż ieśliżeś nic nie winien/ tedy to lepiej thu ludziom okázác/ niżli w złym mnińmáníu zořtác. *RejZwierc* 55v; *CzechRozm* 18v.

Wyrażenia: »dobre mniemanie« = *existimatio* *Modrz* [*szyk* 38:6] (44): *Diar* 76; iż IchM to, co najwięcej ludzie sobie zachować zwykli, dobre mniemanie i miłość ludzką, to IchM sobie tak lekce ważą *DiarDop* 101; *GliczKsiąż* B8; *BibRadz Matth* 6/2; áby miał w zyřku/ mnińmáníe to dobre/ kthore káždy řláchćic ma/ v włzech w obec ludzi *GórńDworz* D4, D4, D5, I4v, M, M5v (10); *HistLan* E3; *KuczbKat* 60, 325; *RejZwierc* L4v; *ModrzBaz* 13, 39v, 40, 51, 60v (13); *SkarKazSej* 670b; Ieřzće z młodych lat řwoich/ Cnoty przeřtrzegáć/ Aby řie do dobrego/ mnińmánía włzech wdać. *PaxLiz* E. Cf »być dobrego mniemania«, »dobre mniemanie [*komu*] przywroćić«, »dobre mniemanie o sobie sprawić«, »(s-, u)tracić dobre mniemanie«, »dobrego mniemania [*komu*] uwłaczać«, »dobrego mniemania ubliżenie«.

»fałszywe mniemanie [*o kim*]« (1): Nieżyczę tego/ áni w. m. áni řadnemu thu/ żeby miał zořtác w thym fałřzywym mnińmáníu o w. m. żebyř w.m. niemiał być czyřthym dworzáninem *GórńDworz* N7.

»ludzkie mniemanie« [*szyk* 5:5] (10): *RejPos* 166v; [*szlachectwo*] coř wřdy inřzego ieřt [...] iedno řos rodzenia/ á ludzkie mnińmáníe [*opinio*]/ ktore^{go} częřćiey przez rozboy dořtawáią niż kiedy przez męřtwo? *ModrzBaz* 57, 39v, 40 [2 r.], 43, 57, 58v; *SkarŻyw* 108; *SkarKaz* 352b.

»řławne mniemanie« (1): A iż dawno imię tve Miłościwy Pánie/ Čzyniłoć po włzem řwiecie ták řławne mnińmáníe *PapřPan* A3v.

»dobrego mniemania ubliżenie« (1): w ktorych [*domach bractwo*] wdowy vbogie prze miły Bog w dořtátku chowáią/ áby řię táu y řám nie tuřáły z iákim podeřřzeniem y dobrego mnińmánía vbliżenim. *ReszHoz* 131.

»uczciwe mniemanie« (1): niebył ten namnię obrazony do IM Pana Gnieźnińskiego ani dořadnego z IchM drugyř słów tak Vsczyřliwyř ktoreby obrazę vcziwego mniemania miały. *ActReg* 139.

»mniemanie zacnořći« (1): máieřtat tedy ieřt wielmożnořć á dořtoynořć Rzeczypořpolitey y Krolewřka/ y tych ktorzi řłuřnie á przyřtoynie Rzeczypořpolitą řządzą/ pochodząca z mnińmánía zacnořći [*ex opinione praestantiae*]/ á należąca w řádziech y władzy rořkázowánia. *ModrzBaz* 82.

»złe, niedobre mniemanie« = *dubium, infamia, opinio, suspicio* *Mqcz* [*szyk* 54:2] (54:2): Głowie radę dać muřfemy Abychmy wygnali dimy Złych pliotek Złego mniemania *RejKup* r2v; *Diar* 65 [2 r.], 75, 76; *GliczKsiąż* B6v; á iżby theż niedał o řobie namnieyřzey przyczyny złe^{go} mnińmánía. *BibRadz* I 141c marg; *Mqcz* 29a, 265c, 401a, 404a, 406d, 480c [2 r.]; *GórńDworz* Mv, X, X5, Aa3v, Bb4v (8); *RejZwierc* 55v, 114; *CzechRozm* 18v; *ModrzBaz* 56v; Ale dáleko przeřbija cnotá Pánnny czyřtey: ktora oto złe mnińmáníe/ áni řię řpráwuie/ áni řmie obiáwić táiemnic Bożyř *SkarŻyw* 243, 107, 108, 243 [2 r.]; *CzechEp* 88, 109, 343; do Zołnierzow, ktorzy o Panu, iuz dořyc wzięli ieřcze przy oney Črakowskiey wyprawie mniemanie nie dobre. *ActReg* 128; *SkarKaz* 278b; iedno tego obawiam řię, żebyć To podánie mnińmánía złego y nieřławy V ludzi nie ziednáło *CiekPotř* 57. Cf »mieć [*kogo*]

w złym mniemaniu», »wprawić we złe mniemanie«, »przyść we złe mniemanie«, »wynieść ze złego mniemania«, »w(e) złe mniemanie [kogo, co] przywieść«, »złe o sobie mniemanie zostawować«.

Szeregi: »mniemanie i nadzieja« (1): nád to/ oglądał fie/ tak ná mniemánie/ y nádzieię/ która w Rzymie o nim wielka była *GórńDworz* Aa6v.

»sława i (a) (dobre) mniemanie« (6): *GórńDworz* M6; á iáko wielka rzecz ieft ná wojnie fławá/ y dobre mniemánie [fama et existimatio]. *ModrzBaz* 117v, 13, 60v; *SkarŻyw* 108; W téy fławie/ y mniemániu/ przyšzedł ku ftárości *KochPieś* 78; *SkarKazSej* 661b. [Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.].

»wiara i mniemanie« (1): iż vtwardziłz/ y vmocniłz/ co dáley to lepiej w łobie onę wiárę/ y mniemánie/ kthoreś miał o nim. *GórńDworz* M7v.

Wyrażenia przyimkowe: »prze ludzkie mniemanie« (1):

~ *Szereg*: »dla próżnej chwały a prze ludzkie mniemanie« (1): iedno dla próżney chwały/ á prze ludzkie mniemánie/ zabiłem dużę moię. *SkarŻyw* 172. ~

»wedle mniemania« (1): muśi zewśząd v pośpolitego człowieká sławę łobie iednáć/ wedle ich mniemánia żyć *ModrzBaz* 56v.

3. Posądzanie, podejrzenie; suspicio Calep, Modrz (12): Suspicio – Mniemanie, podeizrrzenie. *Calep* 1037b.

mniemanie czego [= o co] (2): á Narod fwoy y ięzyk zdobili/ á s tego mniemánia nikczemney niedbałości/ v pośtronnych fie ludzi wywodzili. *RejWiz* A5; *ModrzBaz* 61v.

Zwroty: »być wyzwolonym z mniemania [u kogo], ujść mniemania [u kogo]« (1:1): był tym obyczáiem wyzwolon z onego mniemánia v káplánow. *BielKron* 28; Przeto niechay mię fádzi każdy wedle zdánia/ Swego/ ia tym v wśzyftkich vchodzę mniemánia. *CzahTr* Iv.

»mieć w mniemaniu« (1): Suspisor – Spodzieiam fie, mam w mniemaniu. *Calep* 1037b.

»przyjść o mniemanie, w mniemanie« (1:1): *Strum* Rv; przychodzę weśpołek z piśmem fwym w mniemánie [suspicionem] płochości y pochlebtwá *ModrzBaz* 61v.

»z mniemania (się) wyprawić, sprawić; wywieść się (a. wywodzić) z mniemania« [szyk zmienny] (2:1;3): Dzywną my łaskę skrytą w tam tym panie znamy A fnadz iefzcze dzywnieyfzą nad nami obiawi Gdy nas ten brat z mniemania v niego wyprawi *RejJóz* N5v, N2v, O; *RejWiz* A5; *OrzList* dv; A ftóná zásię áby fie wywiodłá doftátecznie z mniemánia, że iftotnie fprawiedliwość czynić chćiálá *SarnStat* 1276.

Wyrażenie: »złe mniemanie« (1): Rad widzę iż poczćiwolcz tak fwą ogradzacie A ze złego mniemania iż fie wyprawiacie *RejJóz* O.

4. Myślenie, rozważanie (3): Scholae etiam dicuntur, Diſputáciye á mniemánia które w fzkółách trzymawáją. *Mqcz* 371d.

mniemanie o czym (1): A tymi czały ieft takowych tłuſzcza niemała. ktorzi mniemanim o wyzwolonych naukach/ iakoby iáką niepoczefną rzeczą brzidzą fie *KwiatKsiąż* F3.

Zwrot: »mniemanim przystojnym uważać« (1): Bo ktobykolwiek świeczkie rzeczy mniemanim przyſtoinym vwazał/ tedy łatwie vzna yze y pozytki długiego życia mnieyfze fą/ niżeli długiego żywota wielkie poządanie *KwiatKsiąż* M4.

Synonimy: 1. domniemanie, domysł, domyślenie, fantazyja, przekonanie, przypuszczenie, rozsądek, rozumienie, sąd, skazanie; 2. opinia, sława; 3. domysł, podejrzenie, posądzenie.

Cf **MNIMAĆ**

JB